

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljalne naročnine se ne odira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvele frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovolije pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vsenemški posl. Wastian in spodnještajerska politika.

Te dni se je vozil novopečeni mariborski vsenemški poslanec Wastian z brzovlakom v Gradec in je nekemu svojemu zaupniku, po činu »c. kr.« vladnemu svetniku, v kupeju, kjer se je vozil tudi pisec teh vrstic, raztolmačil vsenemško politiko glede spodnjega Štajerskega in še marsikaj. Za marsikoga boče poudarilo, ako obelodanimo odlomke tega znamenitega pogovora. Značilna je izjava vsenemški navdušenega Wastiana, da spodnještajersko nemštvo sloni edino na — uradništvu! »Naj nam vzamejo uradništvo, in trg za trgov čez noč pade Slovanu v žrelo!« — Tako govori sam Vsenemec Wastian, kadar govori odkritosrčno! Ako Slovenci desetletja isto poudarjamo, se smatra to kot pretirano. Britko je vzdihnil gori imenovani »c. kr.« vladni svetnik, ko je Wastian omenil glede nemščarskega Št. Lenarta v Slov. goricah, kako nevarno je, da pada v slovenske roke. »Noge sem si skoro ogulil,« je dejal Wastian doslovno, »tako okrog letam, da bi našel prosilce za notarska mesta na Spodnjem Štajerskem. V Št. Lenartu leži notar Toplak na smrtni postelji, in če pride v Št. Lenart slovenski notar, smo izgubljeni. In spodnještajerska notarska zbornica bi v tem slučaju še zopet ne postala po večini nemška.« — Tako deluje nemški poslanec na Spodnjem Štajerskem — in Slovenci?! Ubogi bolni notar Toplak, ob smrtni postelji barantajo njegovi ljubezni nemški rojaki za mesto, ki še niti izprazneno ni!

Da Vsenemcem pri vsem tem delu naša ljuba c. kr. vlada na roko gre, je pohvalno priznal sam Vsenemec Wastian. »Ptujski krajni glavar Underrain nam je lepo na roko šel in je prepovedal izlet ljutomerskega »Sokola« v popolnoma nemški (!) Ormož, ker ga je naš or-

moški vođa dr. Delpin poučil, da boče ta izlet neizogibno izaval v Ormožu izgreda. Pa kaj se hoče, če v Gradcu nočejo verjeti, da je Slovan divjak! Sam sem bil pri Claryju, ker sem izvedel, da namerava Underrainovo prepoved vsled pritožbe Slovencev razveljaviti — tako je nadaljeval Wastian v kupeju —, pa kaj mi je Clary rekel! Po postavi Slovencev ne moremo prepovedati, da gredo v Ormož, če sami tja iti hočejo!« Samo ob sebi se razume, da je bil Wastian vsled tega na Claryja strahovito jezen. Cela karakteristika c. kr. okrajnega glavarja Underraina, iz vsenemških ust izrečena, pa v bengalični barvi kaže, da je ptujski okrajni glavar naravnost v vsenemški službi in pod vplivom raznih — Wastianov in Delpinov. Iz tega stališča je razumeti, kako je vplival Underrain na izid volitev v ptujskem okrajnem in ormoškem mestnem zastopstvu!

Zanimivo je Wastian svojemu prusoljubnemu »ses. kr.« vladnemu svetniku pojasnil narodne razmere v Ljutomeru. Pohvalil je glavarja Rainerja in sodnika — Daxata, no, saj nihče ne dvomi o tesnih stikih teh gospodov s pruskim Wastianom. Pa v ostalem je bil Wastian z nemštvom Ljutomera nezadovoljen. Notar Thurn, ki je naš nemški župan, tako je dejal Wastian, nam je hotel po vsi sili uiti v Maribor. Pa za Boga, tega nismo smeli pripustiti. Če Thurn gre, Ljutomer pade, mi nimamo nemškega moža, ki bi ga mogli mesto Thurna županom Ljutomera napraviti.

No pa brez Celja seveda nobena nemška pesem ni popolna. Tudi Wastian ima v Celju svoje misli. Pravil je, da prihodnje dni mora doli priti. Tu se baje mora nekaj ukreniti, ker so Nemci v Celju nasproti predznanemu Slovanu še zmeraj vse premehki. Morali bi postopati kakor Madžari, pravi Wastian, in v ta namen pride v Celje! Bog mu žegnaj!

Toliko o Wastianovi spodnještajerski politiki! Toda Wastian ni samo zastopnik mesta Maribor in pripada-

joših mest in trgov, njegovo vsenemško srce se bavi še z drugimi vprašanji. Vseučiliško vprašanje boče baje v državnem zboru v svojem »deviškam« govoru (kot dva meseca star poslanec) strahovito osvetlil. Seveda bo z vsenemškega stališča zoper Trst, pa tudi zoper Rovereto. Toda še vse več! Dejal je, da se ravno pelje s potovanja, kjer je nabral lepo gradivo tudi zoper — slovensko vseučilišče! Njemu ne zadostuje, da je pl. Hartel odstopil, ampak boče baje — neizprosno, kar je seveda grozno slišati. Pa kaj bode ubogi celjski Pommer storil, če mu bode Wastian besedo o slovenski univerzi, o kateri je tolik večšak, takorekoč iz ust vzel! To še utegnemo izvedeti, da revež podvzame po japonskem načinu harakiri in obžalovani bodemo izgubo dragocenega svetovnega politika.

Tako torej »pisatelj« Wastian, izgubljeni študent, sicer pa izvoljenec c. kr. avstrijskega uradništva, po svojem programu strog Hohenzollernec celo v kupeju s svojimi zaupniki, celo c. kr. vlad. svetniki, plačanimi z našimi davki, politikuje! Take so razmere. In ta vladni svetnik položi Wastianu roko na ramo in globoko vzdihne: »Saj veste, naša služba, kako hočemo z Vami javno sodelovati!« Tako se brati skoro vse naše uradništvo s Hohenzollernci, in kdor je še količjak uradnik in ne Vsenemec, mora brez usmiljenja iti in se germanstvu umakniti, kakor zadnje dni slovenjegraški okrajni glavar Capek, katerega so kar čez noč premestili iz Slovenjega grada za kazen v — nemški Gradec. Slovenci, rešimo se iz teh dejstev!

Preosnova v ministrstvu.

Dunaj, 14. septembra. Baron Gautsch si predstavlja prihodnje ministrstvo kot nekako koalicijsko ministrstvo. S preosnovo so baje zadovoljni Poljaki in Čehi, le Nemce bo težje zadovoljiti. Vsaka nemška parlamentarna stranka bi rada imela ministra iz

svoje srede. Baron Gautsch pa je baje namignil, da sestavi ministrstvo desnice, ako mu bodo delali Nemci preveč ovir. V tem slučaju pa vendar ostaneta dve ministrski stolici rezervirani Nemcem. Naučni minister postane baje Poljak, železniški minister pa Čeh. Parlamentarno ministrstvo je predvsem potrebno, da pripravi prihodnje leto nove volitve tako, da radikalne stranke ne vzamejo preveč mandatov velikim strankam.

Lvo v, 14. septembra. »Slovo Polskie« poziva poljski klub, naj deluje na to, da postane Poljak finančni, trgovinski ali železniški minister, nikakor pa se naj Poljaki ne zadovolje z naučnim portfeljem.

Državni zbor.

Dunaj, 14. septembra. Predsednik grof Vetter je prišel danes prvič v poslansko zbornico ter konferiral z ministrskim predsednikom baronom Gautschem zaradi določitve dnevnega reda za prvo sejo državnega zbora.

Iz obrtnega odseka.

Dunaj, 14. septembra. Danes je parlamentni obrtni odsek vendar enkrat dognal svoje delo, tako da je obrtni zakon vsaj v prvem branju sprejet. K seji je prišel tudi novi vođa trgovinskega ministrstva grof Auersperg ter imel daljši govor.

Odstop ogrskega ministrstva.

Budapešta, 14. septembra. Uradni list poroča, da je cesar sprejel demisijo celokupnega ogrskega ministrstva ter obenem odredil, da posamezni ministri nadalje opravljajo svoje uradne posle do končne cesarjeve odločbe. Na merodajnem mestu imajo baje že pripravljen nov program za rešitev krize. V tem programu so glede vojaških zahtev take posredovalne točke, ki jih lahko sprejme koalicijska, pa tudi krona. Ako pa koalicijska tudi tega predloga ne sprejme, sestavi se ministrstvo iz parlamentarcev izven koalicije. —

Položaj na Ruskem.

Varšava, 14. septembra. Voditelji poljske socijalistične stranke so sklenili, da z vsemi sredstvi preprečijo volitev poljskih zastopnikov v gospodarstvenno dumo.

Petrograd, 14. septembra. V Baku je prišlo 8000 vojakov delat mir. Ker so skoraj vsi izviri nafte pogoreli, morajo železnice kuriti s promogom, ki ga dobivajo iz Šlezije pa tudi celo iz Anglije. Zaradi pomanjkanja nafte stoji tudi mnogo industrijskih podjetij.

Po rusko-japonski vojni.

London, 14. septembra. Maršal Jamargan je izjavil glede nemirov na Japonskem: »Proti temu gibanju se ne da ničesar storiti, ki si daje duška v narodu zaradi baje nezadostnih mirovni pogojev. Ako bi se bila vojna nadaljevala, premaknila bi se bila vojna sreča v našo škodo. Japonski bi nikoli ne bilo mogoče, da bi Rusijo prisilila k plačanju vojne odškodnine. Naša sredstva bi se bila izčrpala, a jih vendar nujno potrebujemo za bodoči razvoj v Mandžuriji in Koreji. Naše državne sile so vodili pomisleki na finančne strani.«

Nemiri na Japonskem.

London, 15. sept. V Jokahami je bil velik protestni shod proti sklenjenemu miru. Po shodu so zborovali razdajali in zažgali 14 policijskih postaj ter ranili 36 policajev. Iz Tokija sta prišla 2 bataljona vojakov stražiti inozemske konzulate.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Rim, 14. septembra. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je priobčilo sledečo oficijalno izjavo: »Zatrjevalo se je, da hoče papež že sedaj sprejeti zakon o ločitvi cerkve od države na Francoskem v tisti obliki, kakor je zakon sprejela zbornica, a pod pogojem, da senat zakona ne poostri. Pooblaščenimo izjaviti, da sv. stolica v tej zadevi dosedaj še sploh ni ničesar odločila.«

LISTEK.

Nekaj o psihološkem vplivu nagote.*

Zoološka antropološka študija, spisal dr. Boris Zarnik.

Ker se zadnje dni pri nas mnogo razpravlja o upravičenju upodabljanja nagote in o neugodnih učinkih, koje naj imajo nagi kipi na človeka, naj mi boče dovoljeno, podati tukaj iz zoološko-antropološkega stališča nekaj misli o delovanju nagote na seksualni in estetični čut.

I.

Pri nas Evropejcih je vedno navada, da se kažemo drug drugemu odeti z raznimi oblačili, samo roke in lica si puščamo navadno gole. Te

*) Naj takoj v začetku opomnim, da je ta študija namenjena odraslim in ne otrokom ali mladim dekletom, kajti tu ne morem rabiti dolgovernih opisov, ker bi to razumljivosti članka preveč škodilo. Da pa nepoklicani tega članka ne morejo čitati, izrazil sem, sledeč Kraft-Ebbingovemu postopanju, nekatere »koč-ljive« besede latinski.

navade pa pri mnogih človeških plemenih ne najdemo in tudi pri vseh drugih živalih ne, nego kaže se tu ta ali oni del telesa razgaljen, pri moškem kakor pri ženskem spolu, ali pa so popolnoma nagi. Iz tega razvidimo, da se glede »dostojnosti« oblike ne more postaviti nikakih aplošnih principov, nego da so sramežljivost in drugi čuti, ki jih utegne pri nas vzbujati razgaljen del človeškega telesa, v mnogih ozirih odvisni od naše vzgoje in naših navad. Edini občni princip, ki ga moremo izvajati iz biologije človeka in drugih živali je ta, da utegnejo v gotovih momentih gotovi deli telesa drugega spola delovati vzburljivo na seksualni čut, da torej vzbujajo pohotnost.

Da razjasnimo specialne principe glede delovanja nagote, treba je, da najprvo natančneje analiziramo posledno imenovani občni princip. Kakor rečeno, delujejo oni telesni deli drugega spola le v gotovih momentih, mnogokrat vlada pa glede tega popolna apatija. To delovanje na seksualni čut, to vzbujanje pohot-

nosti je jako vžven faktor v naravi, kajti on provzroči približanje spolov, cohabitationem et fecundationem, seksualni čut je v tem oziru prvi in glavni element instinkta ohrambe vrste, brez katerega bi morala vsa živa bitja izumreti. Večinoma je optiški učinek dotičnih organov, torej pogled na nje, minimalen, navadno je vonj teh organov, ki jim ga podelje gotove žleze, in tudi vonj potu na gotovih mestih v tem oziru odločilen. Ako vidimo tekatu za časa pojanja pse za pisami, ako vidimo pisane metulje, ki se skušajo posestati po cveticah ali pa sibajo se v solčnih žarkih, drug drugemu približati, povsodi je v prvi vrsti vonj, ki vodi samec k samici. Pri človeku, pri katerem so organi vonja razviti drugih organov precej malo občutljivi, je vonj v tem oziru manjšega pomena, vendar deluje tudi pri človeku večkrat ravno vonj jako vzburljivo na seksualne organe; prostitutke vedo to dobro precej ter se jako rade parfumujejo z raznimi dišavami. Glavno vlogo igra pri človeku tip; juvenis minime tangens

puellam, praesentim nudas partes corporis, že ves drhti, pred vsem so pa mammae et genitalia nuda feminae, ki v tem smislu najjačje delujejo na moški seksualni čut. Pri ženski so ti organi najobčutljivejši in njih ticanje provzroči navadno takoj seksualni orgazem. Pri človeku ni posebne perijode pojanja, zato je človek vedno v »nevarnosti«, da se seksualno vzburi in postane pohoten, ako se preveč tiče ženskega telesa. Optiško delovanje golega telesa je individualno jako različno. Aspectus nudi corporis feminae in imenovanih organov deluje na moškega večkrat jako vzburljivo, večkrat pa tudi ne, na vsak način je pa nekaj abnormalnega, ako, kadar so vse misli obrnjene na drug objekt, že sam pogled seksualno vzburja. Jas vem iz lastne izkušnje in izkušnje mnogih zdravnikov, da se ni najmanj ne vzbujajo, naj še tako brhka dekleta zdravstveno preiskujejo, da celo ako se jih dotaknejo, je seksualna iritacija mnogokrat minimalna ali celo popolnoma manjka. Razen tega vidimo pri divjih narodih, da hodijo popol-

noma nagi, da si mnogokrat ravno spolnih delov ne pokrivajo, dasi so drugače odeti s kakim oblačilom, vendar se za navadno radi tega prav nič seksualno ne vzbujajo. Pri mnogih narodih velja baš oblačena ženska za seksualno posebno mično, da, pri njih se ženske samo radi tega odevajo z raznimi tanjšicami, da zapeljujejo moške. Sicer je pri Evropejcih isto. Ravno s tankim pajčola- nom ali samo s spodnjo obleko odeta ženska deluje mnogo bolj seksualno na moč, kakor pa popolnoma gola; pričakovanje, kaj da je pod tanjšico, ono sklepanje od nedoločno se izražajoših kontur na forme nagega telesa, je psihološki moment, ki v tem slučaju deluje na seksualni čut. Iz vsega tega torej razvidimo, da v gotovih momentih utegne iritirati pri možu seksualni čut predvsem ticanje živega ženskega telesa, posebno ako je golo, maxime autem tactus mammarum et genitalium, nadalje vonj raznih dišav in pogled telesa, to pa najbolj, ako je na lahko odeto, manj, ako je popolnoma nago. Vse to velja za živo žensko telo.

XX. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda

v št. Jurju ob juž. žel.

Za svojo XX. skupščino dne 14. septembra 1905 si je izbrala družba sv. Cirila in Metoda naroden in krasen trg št. Jurj ob južni železnici, dve postaji naprej od Celja. Z izbranjem tega kraja je hotela vredno in dostojno praznovati dvajsetletnico svojega obstoja in reči smemo, da jo je praznovala tako lepo, tako krasno, da bi je boljše ne mogla.

Sprejem.

Gosta megla, ki je kot nepredvidna zavesa vse jutro zakrivala svetle žarke zlatega solnca, je nenadoma ispuhtela v zrak, ko je prisopihal vlak s skupščinarji; na postajo št. Jurj, na bližnjem hribu so že krepko pokali topiči, ko so skupščinarji stopili iz vozov. Navzoče narodno občinstvo, zlasti pa brhke narodne gospodične so se v obilnem številu zbrale na kolodvoru in skupščinarje navdušeno pozdravljale. Pri oficijalnem pozdravu je v imenu slovenskih deklet šentjurskih posravnih skupščinarjev gđ. Malči Nandlova, ki je klical prišelsem dobrodošli in izročila prvomestniku krassen šopek s krasno narodno trobojko. V imenu šentjurske podružnice je pozdravila gđ. Anica Cmokova, ki je istakala izročila prvomestniku lep šopek s lepimi slovenskimi travkami. Pozdravil je tudi kaplan g. Jelšnik, ki je naglašal, da je prvomestnik monsignor Zupan dober oče tiste mladine, kateri se tare in hoče vzeti njen mili materni jezik slovenski. Vsem se je zahvalil prvomestnik g. Tomo Zupan. Rekel je: Cvetlice so pomenljiv dar. Vsaka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je rastlina, cvetovi pa so gmetni prispevki te podružnice. Cvetovi Slovenije pa so dišna slovenska dekleta, ki jih krasi zavednost in govorjenje lepega slovenskega jezika. Godba je zasvirala, topiči so znova zagrmeli in skupščinarji so se z godbo, prostovoljno požarno brambo šentjursko in šentjurskim veteranskim društvom podali v trg, ki je bil do dveh hiš (Šahcherkove in žandarmerijske postaje) ves v zastavi in poln slavolokov z naravnost navdušujočimi napisi. Komaj so prišli do prvih hiš, že se je usulo z vseh oken vse polno cvetja in šopkov, ki so jih metale ljubke šentjurske, ki so z drugim občinstvom navdušeno pozdravljale skupščinarje.

Pri župnišču je skupščinarje pozdravil imenom trškega načelnika jurist g. Ipavc v imenu župljanov in bralnega društva pa gosp. župnik Mikuš. Odzdravljala je zopet prvomestnik v iskrenih besedah, poudarjaje, da naj narodni čut, ki si ga moramo sami ohraniti, raste med nami.

Nato je bil zajtrk v gostilni Nendi in Črnošek, ob 10. na 10. pa peta masa z asistenco, ki jo je služil domači g. župnik, šentjurski pevski zbor pa je izborno pel med maso.

Zborovanje.

Občni zbor se je pričel ob 11. uri na prostem. Navzočih je bilo kakih 1000 oseb.

Državni poslanec g. vitez Berks pozdravi skupščinarje presrečno v imenu prebivalstva in v imenu slovenske državnoborske delegacije. Nekateri so se čudili, da je g. Berks

tako silno poudarjal v svojem govoru katoliško vero.

Zborovanje je otvoril prvomestnik in dal besedo tajniku.

Tajnikovo poročilo.

Is obširnega poročila tajnika g. Antona Žlogarja posnemamo sledeče: Ko se je 1885 leta praznovala tisočletnica smrti slovenskega blagovestnika sv. Metoda, ustanovili so se med slovenskimi rodovi kulturni zavodi. Med Slovenci se je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda, katere vodstvo je bilo voljeno 5. julija 1886, ustanovni odbor je pa posloval že eno leto poprej, tako da praznuje družba letos svojo 20letnico.

Družba je osnovala v teh 20 letih 25 zavodov, ismed katerih jih je 12 prav lastnih, 13 pa jih je podpiranih. Slovenski štajar ima družbene zavode v Celju, Mariboru, na Muti; slovenski Gorotan v št. Rupertu pri Velikovem; Goriška v Gorici, Podgori, Pevmi in Devinu; Tržaško v Trstu, Greti, Rojanu, Sv. Ivanu, Škedenju in Rosolu; Kranjsko pa na Jesenicah, Trčiču in naposled na Savi, kjer je ravno zgotovljen otroški vrtec s dvema vzposrednima.

Družba je zdaj lastnica štirih šolskih zgradb, in sicer: v Velikovem z inventarno vrednostjo 80.000 K, na Muti 30.000 K, v Trstu 50.000 K in na Savi 20.000 K. Skupna vrednost znaša skoraj 200.000 K, kar je veliko za tak reven narod kot je slovenski. V družbenih zavodih je bilo letos okoli 2600 otrok, v 20 letih pa povprečno med 500—1000 učencev. Če bi ne bilo družbe, bi bili ti vsi izginili v nemških in laških valovih.

Družbi so pristopile v zadnjem letu tri nove podružnice in sicer: ona v Kozjem, ženska podružnica v Vrtojbi pri Gorici in na Jesenicah. Družba ima zdaj 151 podružnic z okoli 9000 člani; med temi je 38 ženskih podružnic. Iz tega je razvidno, da je naša družba že jako razširjena. Nekatere podružnice res spe in kar nočejo dati pravega zadostnega življenja od sebe. Zadnji čas je, da se zbude in da začno vztrajno delovati, ker le večja izobrazba šolske mladine in drugih slojev pripelje naš narod do boljše bodočnosti.

Družba je zasnovala po sebi imenovano knjižico ter družbene vestnike oz. koledarje in od obojih razposlala več nego 100.000 izvodov med slovenski svet, kar je velike važnosti in pomena.

Tajnik je na to poročal, da je »Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« na svoji 17. glavni skupščini izjavila ogorčenje družbi sv. Cirila in Metoda, ker ji ni odgovorila na prošnjo, naj se voli v družbeno vodstvo zastopnik izmed učitelstva. Prvomestnik je dal preskati vse družbene akte zadnjih 5 let, a ni našel nobenega takega dopisa, zato nanj tudi odgovorjati ni mogel. Popolnoma napačen in ne utemeljen je pa tudi nazor »Zaveze«, da je bivši družbeni podtajnik, ljubljanski mestni učitelj A. Keselj zakrivil, da se Zavezina želja ni uresničila.

Tajnik je končal svojo poročilo s Komenskega besedami, da je eden prvih pogojev sreče narodove, da ima ta obilo dobrih šol in dobrih knjig in dobro vzgojeno mladino.

Blagajnikovo poročilo.

Mesto odosnega blagajnika g. dr. Milana Hribarja je poročal društveni podtajnik g. Makso Bradaška o društvenem finančijalnem stanju v l. 1904.

Podružnice so prispevale 14.374 K 30 h, pokroviteljstva je znašala 5700 K, dohodki podružničnih veselja pa 5434 K 49 h. Te tri postavke so znašale lansketo skupaj 16.317 K 79 h, letos pa skupno 25.508 K 79 h, torej za približno 10.809 K ali za dve petini več, kar je velikanski napredek. Dohodki drugih veselja so znašali 824 K 64 h; občinski svet ljubljanski je podaril 1000 K, a se je do novega leta 1905 vzela le polovica; vžgalice so vrgle 2600 K (vsega skupaj pa že 14.400 K), kava 1.222 K 80 h; družbeno pralno milo je dalo dobička 400 K, družbeni valčki (cilindri) 240 K. Časniki so nabrali: največ kajpak »Slov. Narod« namreč 3334 K 44 h, »Slovenec« 1098 K 83 h, (lani 1169 K 92 h, predlanskim okoli 200 K). »Mir« 1293 K 53 h. Vsi družbeni dohodki znašajo 64.328 K 11 h, lani pa samo 43.865 K 13 h. Zato so bili pa tudi stroški letos mnogo večji. Šolstvo v Trstu je rabilo 14.959 K 99 h, šolsko poslopje na Jesenicah je pa stalo 13.768 K 19 h. Vsi stroški znašajo 61.096 K 57 h, prebitek 3231 K 54 h. Saldo 31. dec. 1904. 6194 K 73 h.

V imenu nadzornišstva je poročal g. župnik Malenšek. Na njegov predlog se račun odobri in se da vodstvu oprostilo.

Volitev.

Na predlog g. dr. Krauta se izreče zahvala gosp. prvomestniku monsignoru Tomu Zupanu za njegovo 20letno delovanje pri družbi in se ga izvoli še vnaprej prvomestnikom. Tudi ostali vodstveni udje, ki so po pravilih izstopili, namreč gg. Ivan Hribar, Luka Svetec in Ivan Šubic se znova izvolyjo enoglasno v vodstvo.

Mesto odstopivših udov družbenega vodstva gg. dr. Frana Tominka in dr. Frana Stora, katerima se izreče zahvala za njuno uspešno delovanje, se izvoluta dr. Milan Hribar, odvetnik v Ljubljani in dr. Pavel Turner, zasebnik v Mariboru.

V nadzorništvo so bili izvolyjeni dosedanjí gospodje in sicer: Oroslav Dolencec, Martin Malenšek, Fran Povše, Ivan Vrhovnik in Anton Svetek.

V razsodništvo so bili izvolyjeni tudi vsi dosedanjí gg. člani: Andrej Kalan, Makso Pletersnik, dr. Danilo Majaron, dr. Fran Munda in Henrik Schreiner.

Druge reči.

G. profesor Verstovšek iz Maribora je v zanimivem govoru pripočal družbi, naj se zavzame z vso vmo za mariborski okraj, ker mu preti največja nevarnost. Zadnja leta se je začela brigati zanj, preje pa ni nič storila v tem oziru. Statistično je dokazoval, da je bilo v mnogih krajih po 1/3 manj Nemcev pred 10 leti nego jih je zdaj. Nemstvo sistematično napreduje in dela z vsemi nepostavnimi silami, da ugonobi slovenski življenj, zato je potrebna dvojna pomoč.

G. prvomestnik je obljubil, da bo družba storila vse, kar je v njeni moči.

G. Ekar je v imenu koroških Slovencev odločno nastopil proti družbi in njenemu vodstvu, češ, da se nič ne briga za Korošce. Naj vsaj z ozirom na šentjakobsko šolo kaj stori.

Prvomestnik zavrača neopravičene napade g. Ekarja ter izjavi, da stori družba za Korošce največ. Ako se Korošcem tako slaba godi, so sami veliko krivi, ker zase vse premalo store.

Ko je bil sprejet predlog prvomestnikov, da se odpošlje vdanostna adresa na cesarja, je bilo zaključeno zborovanje ob 1. uri. Skupščini je došlo 17 brzojav iz raznih krajev slovenske zemlje.

Banket.

Topiči, ki so tudi med zborovanjem oznanjali daleč naokrog, da praznuje v vsem slovenskem narodem kraju družba sv. Cirila in Metoda svoj narodni praznik, grmeli so ravnotako med banketom. Vmes pa je igrala narodne pesmi slovenske seljske godba in bila vselej burno aplavdirana.

Banketa se je udeležilo nad 100 oseb in se je vršil v gostilni gosp. Alojzija Nendla.

Vrsto napitja je otvoril gospod prvomestnik, ki je nasnanil, da mu je ravnokar izročila predsednica šentjurske podružnice 100 K, g. dr. Kukovec za seljsko moško podružnico 200 K in posojilnica v št. Jurju 100 K. Prvomestnik je napil cesarju in mu zaklical trikratni »lavo«.

G. dr. Anton Medved je slavil v vnesenih besedah krasen slovenski št. Jurj in še krasnejše slovensko ljudstvo. V imenu družbe se je zahvalil za vse lepe priprave.

Nato je imenoval prvomestnik stoloravnateljem g. dr. Rosina.

Prvi je govoril šentjurski učitelj gosp. Kveder, ki se je zahvalil dr. Medvedu za laskavo priznanje in napil vodstvu družbe.

Kaplan g. Jelšnik je nazdravil bolnemu g. dr. Storu; urednik Ekar pa predsednici šentjurske podružnice.

G. dr. Kukovec je govoril o nesaljšanih krivicah, ki se gode Slovencev v Šoreh, kjer imajo Nemci in nemurji v rokah vodstvo občine. Vendar v našem narodnostnem boju ne smemo obupati. Da stoji nemštvo na Spodnjem Štajerskem na šibkih nogah, dokazujejo besede vsemenskega poslanca Wastiana, s katerim se je govornik pred par dnevi vozil proti Gradcu. Wastian je dejal: Če nas naše uradništvo ne drži, pademo čez noč! Te značilne besede je treba uvaževati in izkoristiti praktično. Slovenci branimo svojo rodno zemljo in se ne stozamo po tuji, Nemci so pa že zdavnaj zašli na tujo. Napije ljubezni do rodne zemlje in združenosti slovenski.

Bilo je še več drugih napitnic, predno je bil oficijalni del banketa končan, nakar se je razvila prosta zabava.

Izleti in koncert.

Po banketu so večje in manjše družbe naredile izlete v bližnjo okolico.

Ob polu 7 uri se je pričel koncert, na katerem je pel šentjurski mešani zbor od izvrstnim vodstvom g. učitelja Čulka. Skupščinarji so izbornim pevcom živahno pleskali. Ravno tako je imelo najboljši uspeh celjsko pevsko društvo pod spretnim dirigentom dr. Schwabom. Celjska godba je za svoje eksaktno sviranje žela viharo odobravanje in ploska nje, topiči so venomer stresavali zrak, vmes pa je navdušeno ljudstvo popevalo z godbo vred mile slovenske popevke.

Večkrat jim utegne to postati neugodno, ker jih zavaja k masturbiranju in se večinoma vsi masturbanti sramujejo, kadar niso seksualno razburjeni, svoje neravne strasti. Ti ljudje seveda ne uvidijo, da morejo normalno čuteči ljudje imeti vse drugačne občutke in navadno vsako stvar presoja s svojega patološkega stališča. Spominjam se, da sem čital v spovednih predpisih za katoliške duhovne, da so spovedniki, ki pri poslušanju spovedi žensk, ali pa medicinci, ki pri čitanju medicinskih knjig ali pri operacijah pollutiones patientur, greha prosti. To je jasen dokaz, kako seksualno je oslavljen moral biti pisatelj onih predpisov, da je zamogel o medicincih kaj takega misliti; kajti da se pri študiju anatomije seksualnih organov itd. normalno nikdo ni najmanj vznemirjen, vem iz lastne izkušnje in iz izkušnje

od prijaznega trga in njegovih gostoljubnih prebivalcev in še ko so bili na kolodvoru, so bučali močni strelji topičev v jasno bajno mesečno noč.

Tako se je 20 skupščina naše družbe izvršila prekrasno in udeleženci bodo ohranili svedni št. Jurj in njegovo narodno prebivalstvo vedno v najlepšem spominu.

H koncu moramo še opomniti, da je za olepšanje trga največ in najbolj poskrbela gospa Kartinova; njena hiša je bila zvečer vsa razsvetljena. Čast taki zavedni narodni gospe!

Brzojavke

ob priliki odkritja Prešernovega spomenika.

(Daje.)

Petrograd: Imperatorskaja Sankt-petersburgskaja akademija nauk prinosja podobujočju danj uvaživanja pamjati bezsmernago slavlanskago stihotvorca Prešerna gorjače pri vstavljanju, teh počitatelej svojego velikago soplemennika požertvovanijami i trudami kotoryh vozvzdignutnyje otkryvajemij pamjatnik. Francu Prešernu vječnaja slava! — President: Konstantin (veliki knez ruski. Opomba.)

Petrograd: Peterburgskaja gorodskaja дума serdečno privetstvujet Slovencev otkrytjem pamjatnika narodnomu poetu, govorivšemu jedinstvje vsch otraslej moguščago slavlanskago plemeni. — Izpravljajučij dolžnost gorodskago golovy. Resov.

Petrograd: St. Peterburgskij universitet privetstvujet bratskij slovenskij narod s toržestvennym otkrytjem pamjatnika Francu Prešernu vysoko cenja izpolnennaja glubiny sily i nežnost i hudožestvennaja proizvedenija pervenstvu juščago poeta slovenskago vozroždenija. — Rektor Zdanov.

Petrograd: Peterburgskoje »Slavlanskoje občestvo« gorjače privetstvujet svetloje toržestvo otkrytija pamjatnika slavnomu Prešernu, svojim genijem zavojevavšemu slovenskomu imeni ravnopravnoje mesto sredi velikih slavlanskich pisatelej. Blagosloven narod, davšij takogo poeta, sledujuščij jeho patriotičeskimi zavjetam! — Predsedatelj Budilovič, sekretar Korabev.

Petrograd: Členy Slavlanskago občestva i Russkago sobranja pozdravljajut bratjev Slovencev jubilejem velikago Prešerna, prorokovavšago Slovenceam projasnenije neba ih narodnago vozroždenija. — Stano, Semenov, Arhipov, Stefanovič, Hlavač, Andrejev, Grigory, Komarov, Dolina, Bobokin, Vaelik, Stenberg, Lopatinsky, Sokolov.

Moskva: Moskva kak drevnjaja stolica slavlanskago gosudarstva šlet privet bhoj Ljubljaně i prosit jeje prinjat iskrennija pozdravlenija po slučajju otkrytija pamjatnika pečen Slavy Francu Prešernu. — Gorodskoj golova knjaz V. Golicyon.

Moskva: Moskovskoj universitet po slučajju otkrytija pamjatnika Prešernu slavnomu liriku, gordosti svojej strany i krase Slavljanstva vyražajet svoje iskrenneje sočuvstvije slovenskomu narodu. — Rektor Leonid Ljahtin.

Kasan: Imperatorskij kazanskij universitet ot vsej duši prisojedinjaetsja k čestvovaniju dorogoj pamjati slavlanskago vozroždenija v rabotie ojedinenija i naučnom prosvěščenija Slavljanstva voočšee o Slovenstva v častnosti. — Za rektora Dormidontov.

Kijev: Imperatorskij universitet Sv. Vladimira serdečno prisvjedinjaetsja k čestvovaniju pamjati velikago

Veliko ulogo igra pri živem telesu gibanje; ako je telo popolnoma mirno, kakor n. pr. modeli pri slikarjih, je lahko delovanje na seksualni čut minimalno. Vseled tega so si orijentalke v haremih in bajadere izmislile razne v pohotnem gibanju telesa obstoječe ples, da na ta način še nekoliko razdražijo živce svojih mnogokrat že seksualno popolnoma otopelih gospodarjev. Koliko minimalnejša je torej reakcija normalnih seksualnih organov pri pogledu vedno na miru stoječega, mrtvega kipa, ki je vendar nekaj drugega kakor živo telo, predvsem ako barva njegova ne odgovarja prozorno-rožnati barvi živega telesa! Razen tega pa vemo, da reaguje organizem seksualno le v gotovih momentih, pri živah in perijodi pojanja, pri človeku, ako so misli s gotovimi pospešujočimi predstavami ali organskimi občuti že na seksualnost napeljene; ona primera o zdravnikih in o narodih, ki vedno nagi hodijo, kaže, da se pri človeku pri pogledu nagega telesa drugega spola nikak seksualen čut ne pojavi, ako je dovolj ovirajočih predstav. Iz-

večine ima vsak normalen človek sebe toliko v oblasti, da priklishe dčtične ovirajoče predstave ter s tem vsako seksualno reakcijo prepreči. Vse to velja tembolj za mrtve kipe, ki normalnega človeka čisto nič ne vznburjajo, ako tega direktno ne želi. Zato se n. pr. še nikdar ni dogodilo, da bi se ženske, ki so seksualno navadno mnogo normalnejše od moč, pritoževale, da jih razpela, ki vendar kažejo skoro popolnoma golo moško telo, seksualno razburjajo.

Seveda nikakor ne tajim, da je možno, da nag kip seksualno vznburja in sicer ali hoté ali nehoté. Kar se prvega slučajja tiče, je to pri vsakem človeku mogoče, kojeva duševno življenje se vedno giblje v seksualnem okviru, kojemu daje najmanjša stvar povod za seksualne asocijacije; ti ljudje imajo sebe seveda v popolni oblasti in take misli lahko preprečijo ako hočejo, toda oni se vesele takih pohotnih misli in zaradi tega jim je vsaka prilika za to dobra; tako mišljenje se nazivlje duševna onanija, in njene nižje štadije je že težko ločiti od patološkega. Da bi ravno nagi

kipi te ljudi posebno vznburjali, ne moremo reči, njim je pač vse dobro, kar priklishe seksualne asocijacije, vsaka ženska, posebno mlada, jim daje dosti povoda za to, večinoma mnogo več, kakor pa kak kip. Da bi pa tako duševno onanijo teh pohotnežev preprečili, bi morali najprvo in predvsem prepovedati ženskam hoditi po ulici, šele potem bi morali priti na vrsto kipi in podobe žensk itd. Zatorej gotovo javnost ne more ozira jemati na take pohotneže, ki se razen tega vendar, ako hočejo, lahko ubranijo vsakih seksualnih asocijacij.

Drugače je pa z onimi, ki se nehoté seksualno vznburjajo; kar se tiče kipov so to samo perverzni individui, ki so seksualno popolnoma oslabei in se nikakor ne morejo ubraniti seksualnim iritacijam, vsak najmanjša stvar jih na ta način razburja. Različni faktori lahko človeka v tem smislu oslabe: pogoste pollutiones nocturnae pri ljudeh, ki se vzdržujejo kohabitacije, v prvi vrsti pa nezmerne masturbacija in deloma tudi duševna onanija v zamejemo organizmu v seksualnem oziru vso moč in elastičnost, tako se pri vsaki najmanjši priliki razburja,

erectionem nembri habens (seveda večinoma incomplete, kajti completa je pri teh navadno impotentnih ljudeh izključena) ali celo ejaculationem seminis! tako n. pr. ako vidi kako sliko, predstavljajočo naga telesa ali canes coitum perficientes itd. Da seveda nagi kipi take ljudi razburjajo, je samoobsebi umevno. Večkrat jim utegne to postati neugodno, ker jih zavaja k masturbiranju in se večinoma vsi masturbanti sramujejo, kadar niso seksualno razburjeni, svoje neravne strasti. Ti ljudje seveda ne uvidijo, da morejo normalno čuteči ljudje imeti vse drugačne občutke in navadno vsako stvar presoja s svojega patološkega stališča. Spominjam se, da sem čital v spovednih predpisih za katoliške duhovne, da so spovedniki, ki pri poslušanju spovedi žensk, ali pa medicinci, ki pri čitanju medicinskih knjig ali pri operacijah pollutiones patientur, greha prosti. To je jasen dokaz, kako seksualno je oslavljen moral biti pisatelj onih predpisov, da je zamogel o medicincih kaj takega misliti; kajti da se pri študiju anatomije seksualnih organov itd. normalno nikdo ni najmanj vznemirjen, vem iz lastne izkušnje in iz izkušnje

toliko mojih kolegov. Seveda gotovo zaslužijo taki bolniki, kajti ti seksualno oslabei se morajo prištevati psihopatoma ali blaznikom, naše usmiljenje in pomilovanje toda da bi se morali normalni ljudje ozirati na njih težnje in želje, tega pač nikdo ne more zahtevati, ravnotako kakor se tudi drugih blaznikov v tem oziru ne more upoštevati. Zato imamo blaznice, tam bodo gotovo radi ugodili željam bolnikov, ako je to potrebno za olajšanje njih boleznij.

Kar se torej seksualnega čuta tiče smo razvideli, da ga pri normalnem človeku nagi kipi ne morejo vznburiti in se torej nagih kipov ne more imenovati nenravnih, da govorim raz stališče onih, ki vsak seksualen mik obsojajo kot »nenraven«, (kar pa ni v celem moj nazor). Da se pa pohotneži seksualno vznburjajo nad raznimi stvarmi, je pač njim samim prepuščati, kajti oni to delajo nalašč in se lahko izognejo seksualnim asocijacijam, ako hočejo. Masturbante in impotentne pa moramo pač pomilovati in jim skušati pomagati, toda njih sodbam o stvarih, ki so za normalne ljudi, ne moremo pripuščati veljave. (II. del prihodnj.)

slovenskega poeta Prešerna i šlet luč-
šija poželenja bratskomu slovenskomu
narodu i slovenskoj literaturi. — Re-
ktor Bobreckij, dekan Florinaskij.
Odesa: Čest Ljubljani i sloven-
skomu narodu za pamjat velikomu na-
cionalnomu poetu kritiki nastojenja i
probuditelju lučših čuvstv v budućem
Francu Prešernu! Imperatorskij novo-
rossijskij universitet s osonbenim ču-
stvom privjetstvujet den odkritja pam-
jatnika bezsmertnomu poetu. — Za re-
ktora Uzančevskij.
Varšava: Istorijsko-filologičeskij
fakultet imperatorskago varšavskago
universiteta prisojedinjajetsa k bieljoj
Lublianč v čestvovaniju slovenskago
poeta velikana duha Franca Prešerna.
— Dekan Karskij.
Praha: Duhom prisutstvuju na
kultornom toržestv slovenskago naroda.
Slava bezsmertnomu Prešernu! Slava
bieljoj Ljubljani, dostojno včnujuščej
velikago pjevca. — Profesor Vladimir
Fracev.
Lvov: Galickoruskaja Matica vo
Lvovč serdečno pozdravljajet bratskij
slovenskij narod s prazdnikom odkry-
tija pamjatnika velikomu poetu Francu
Prešernu i želajet jemu vsjakogo
uspěha. — Dėdickij, predsjedatel,
Mončalovskij, sekretar.
Lvov: Priminaja duševnoje uča-
stije v slavnom toržestv bratskago
slovenskago naroda, želajem jemu v
duh Francu Prešerna procvětanija i
křeposti. — Redakcija „Galič-
nina“, Markov.
Lvov: Naukove tovaryštvo imeny
Šerčenk v Lvovč peresylyajet Vam ser-
dečnija bazanija z nahody odkrytija
pamatnyka velykoho slovenskoho poeta
Franca Prešerna. Slava velikomu poe-
tu! Čest narodovy ščuo jemu šanuvaty
jeho pamjaty. — Hruševskij, pred-
sjedatel; Hnatjuk, sekretar.
Lvov: Političeskoe občestvo
„Russkaja rada“ v Lvovč pozdravljajet
imeniem galickij Rusi bratskij sloven-
skij narod storžestvom odkrytija pam-
jatnika slavnomu Francu Prešernu i
želajet, da procvětajet slovenskij narod
na radost vsego Slavyanstva. — Dr.
Dobryanskij, dr. Ščavinskij.
Kaluga pri Moskvi: Prešer-
nu slava! Ljubljani sprava! —
Prof. F. Bož. Štitar.
Jurjev: Jurjevskij universitet šlet
slovenskomu narodu svoje serdečnije
privěty i pozdravlenija po slučajju ot-
krytija pamjatnika odnomu iz jego
veličajših synov-poetov i patriotu Francu
Prešernu. — Ot imeni sověta universi-
teta, rektor Levickij.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. septembra.
— **Kakor gadje** pihajo kleri-
kalei, ker jih še pes ni povohal ob
priliki tako impozantnega Prešernov-
vega slavlja. V notici »Prešernov
spomenik in klerikalei« smo ome-
nili, kako budalo se je iznebil neki
tukajšnji klerikalec v pogovoru o
Prešernovem spomeniku. V odgovor
na to notico pa je privlekel »Slove-
nec« na dan škofovo kasarno v
št. Vidu, češ, liberalci bi tudi lahko
pustili v miru škofove zavode, ker
niso nič dalj zanje. O tej škofovi
peneumnjevalnici bi nihče ne izgubil
besede, če bi škof ne bil naravnost
ogoljufal z njo našega ljudstva za
tiste groše s tem, da je staršem
obetel, da se bodo njih otroci zastoj
šolali v zavodu Prešernov spomenik
in škofove zavode, ki bi jih škof naj-
rajši že pred otvoritvijo zatvoril,
spravljati v zvezo, ni pač nič manj
bedasto, kakor zadnje škofovo pismo
ljubljanskemu županu. Niti en libe-
rалеc ne tarna, ker ga škof ni pova-
bil k otvoritvi svojih zavodov, ti
ljudje pa hočejo samega sebe požreti
od jese, ker so ostali v nedeljo v
primeren »ozadju«. Sicer nas pa
veseli, da so klerikalei s svojim od-
govorom na našo notico indirektno
priznali, da so dali ravno toliko za
Prešernov spomenik kakor mi za
škofove zavode. Kar je res, je res!
— **Forel — protivnik umet-**
nosti. Včerajšnji »Slovenec« skli-
čuje se na Forela, da je tudi on
proti umetniškemu upodabljanju na-
gih teles, ter navaja nekaj stavkov
iz njegovega dela »Die sexuelle
Frage«, seveda iztrganih iz vsake
zveze; saj zavijanje je pri naših čr-
nubih edina metoda dokazovanja. V
resnici se pa obrača Forel v dotičnih
besedah le proti izrabljanju nagih
teles v pornografske svrhe, torej
proti upodabljanju raznih seksualnih
poz. Da je proti temu vsak pameten
človek razen kakih blagoslovljenih
pohotnečev, kojim služijo tako po-
dobe za podlago, seksualnim mislim,

je samo ob sebi umevno. Glede
umetnosti pa zastopa Forel v. oni
knjigi iste principe, kakor mu jih
razvijam jaz v mojem današnjem pod-
listku, da, on gre še dalje ter veli,
da je baš pokrivanje nekaterih delov
nagih kipov, kakor je pri prišatih
»lex Heinze« v navadi, v stanu vsbu-
diti seksualne misli, on pravi na pr.,
da je nesramno in nedostojno
na rasnih klasičnih nagih
kipih edino le figovo pero.
Žel, da mi je ta Forelova knjiga v
Würrburgu, tako da sedaj ne morem
navesti več citatov. Dr. B. Z.
— **Imenovanje.** Gosp. Josip
Grm, dosedaj učitelj na akademiji
grofa Straha v Pragi, je imenovan
provizoričnim učiteljem na državni
gimnaziji v Novem mestu.
— **Pri odkritju Prešerno-**
vega spomenika so zastopali
mestno občino novomeško gg. župan
pl. Šladovič, podžupan Rozman
in svetovalec Pauser, občino Šmi-
hel Stopiško gg. župan Zure; narodno
čitalnico novomeško gg. predsednik
Gandini in odbornika Lovšček
in Skale ter »Dolenjskega Sokola«
bratje: podstarosta Kalan, Durini
in Papež z zastavo Narodna čital-
nica je položilaovorov venec s tra-
kovi in napisom.
— **O Prešernu** predava v ne-
deljo dne 17. t. m. ob pol 8 uri zve-
čer v salonu gosp. Farjana na Savi
(Jasenice) filoz. Janko Pretnar.
Vsi častilci našega največjega pesnika
se vrnjudo vabijo, da se udeležijo pre-
davanja. Vstopnina prosta.
— **Glavni listov o slav-**
nosti odkritja Prešernovega
spomenika. O slavnosti odkritja
Prešernovega spomenika priobčuje ob-
širno, vrlo simpatično pisano poročilo
belgradska »Samouprava«. Iz tega
poročila posnemamo: »... Dr. Tavčar
je eden izmed najboljših govornikov
slovenskih in je tudi ta njegov
govor bil naravnost diven. Ko
je končal, je padla s spomenika zavesa
— in pred nami je stal veličasten Pre-
šernov spomenik. Na skali stoji naš
pesnik ljubljence, gologlav s knjigo v
roki, nad glavo pa mu drži genij lo-
vorjove vejice; z grada grme topovi,
ljudstvo je snelo klobuke in kliče nav-
dušeno: slava, slava, slava!... Kmetje
iz Vrbe, rodne vasi Prešernove, stoji
kraj spomenika in pretakajo solze ra-
dosti in navdušenja.« — Osječka »Na-
rodna Obrana« končuje svoje po-
ročilo, priobčeno v dveh številkah, ta-
kole: »Slovo je bilo nadvse presrečno
in vsak gost se je s težkim srcem ločil
od bele Ljubljane in od milih bratov
slovenskih. Spremili so nas na kolo-
dvor, poslovi smo se, spregovorili smo
še par bratskih besed, stisnili smo si
desnice in vlak je krenil iz Ljubljane.
A impozantna in v vsakem oziru
uspela svečanost ostane neizbrisna v
srhah naših.« — »Sloboda«, glasilo
hrvatske demokratske stranke v Dal-
maciji, ki jo izdaje dr. Jos. Smol-
laka v Splitu, piše med drugim o sla-
vnosti takole: »Ta dan je bil v Ljub-
ljani dan Prešerna — in dan sloven-
skega Trsta, kateremu se je ves dan
in z vseh strani nazdravljalo. Udeležba
s strani naroda je bila impozantna. Iz
vseh slovenskih krajev je prihitelo na
tisoče in tisoče slovenskega naroda z
društvi, zastavami, venci in tudi žen-
ski element, ki pri nas navadno
pritaških prilikah izostaja, je bil
mnogobrojno zastop-
pan... Spomenik je krasno
delo mladega umetnika Zajca;
nad resnim kipom pesnikovem
sloni mlad genij, ki — rekel bi
— pred očuje vso svežost in
življensko moč malega, a toli
žilavega slovenskega plemena...
Bela Ljubljana je lahko po-
nosna in zadovoljna! V tež-
kih časih narodne borbe je
ona sto proslavila navdušila
srca tolike množice, je oži-
vila nade in vlila novih moči
v falango narodnih boritel-
jev. Slava Ljubljani!...
Izmed vseh svečanosti v
zadnjih letih na slovenskem
jugu je bila slavnost v Ljub-
ljani veličastna po spontanem
odzivu vseh narodnih slojev.
Službenih parad sicer ni bilo, ali baš
to povečuje njeno vrednost.« — Vsi
slovenski listi, ki so imeli svoje po-
ročevalce v Ljubljani, so torej polni
hvale in priznanja o slavnosti vobče
in o spomeniku še posebe, samo glasilo
naših brezdomincev, škofov »Slove-
nec«, razliva dan za dnevom golide
gnojnice na slavnost in na spomin ve-
likega našega Prešerna! S tem se
»Slovenec« pa sam obsoja v očeh po-
štenih Slovencev!
— **O slavnosti odkritja**
Prešernovega spomenika po-
roča tudi danes nam došlo »No-
veja Vremja« v Petrogradu.
— **Knjižice »Slava Pre-**
šernu!« so nadalje sprošili:
»Družba sv. Cirila in Metoda«

v Ljubljani 120 izvodov in g. Ivan
Pahernik, inženir in vole-
posesnik v Vuhredu na Šta-
jerstem, 100 vezanih izvodov.
— **Pojasnilo.** Nisem imel na-
mena odgovarjati ušeni in drugi no-
tiji, to tem manj, ker sem smatral
gosp. V. Holsa uvod k »govornu« v
»Iliriji« le sicer malo prebršljenim,
a nedolžnim dvotipom. G. Hols si pa
v sinočnjem »Narodu« usoja s pose-
bnim naglasom poudariti, da je dotični
njegov uvod imel namen, mene »per-
sifilirati«. Ker hoče s tem g. Hols
dokazati, da je bil potemtakem do-
tični njegov uvod nepotrebn in za
ta večer gotovo neumestna netakt-
nost in ker se s to netaktnostjo še
ponaša, sem mu dolžan nekuliko od-
govora. Orog 9 ure zvečer je prišel
g. Hols k mojemu omizju rekoč, da
se ne bo govorilo, on da na
noben način ne bo govoril, da
je tudi neki drugi govornik,
ki bi imel ta večer govoriti
na nekem drugem komersu,
prišel sem v »Ilirijo« ter isja-
vil, da ne bo govoril. Jas sem
bil s tem zadovoljen, posebno ko
sem opazil, da res ni razpoloženja v
obšinstvu, da bi poslušalo kake go-
vora, kar je ob koncu Holsovega »go-
vora« jasno dokazalo. Stoprav proti
11. uri je prišel g. Hols silit v mé,
da naj bi govoril. Z ozirom na pozno
uro sem odklonil. Sicer je pa on
lahko nastopil kakor govornik tudi
brez mene ali pred menoj, ker ni
bilo nikjer rečeno, kdo govori prej,
kdo slej. Dovtip o »predgovorniku«
je torej neslan, to celo, ako je mišljen
kakor persiflaža. — Dr. Ravnihar.
— **Zagrebski »Sokol«**
praznuje v nedeljo svojo
30letnico. Spored svečanosti je: v
soboto zvečer bakljada in serenada
kumici gospe pl. Miletičevi. Nato ko-
mers, pozdrav gostov. V nedeljo jutraj
ob 7. uri pohod pokopališča in poča-
ščenje grobov ustanoviteljev hrvatskega
Sokolstva dr. Fona in Frana Hoch-
mana. Ob 8. uri maša v katedrali. Za
jedno od 8—10. ure zborovanje »Zveze
hrv. sokolskih društev.« Ob 10. uri
razvite zastave pred umetniškim pavi-
ljonom. Opoldne slavnostna seja »Hr-
vatskega Sokola«, ob 1. uri banket.
Ob 4. uri popoldne je 1. javna telov-
adba na novem telovadišču. Ob 6. uri
pričenja ljudska slavnost, zvečer je
ples. Pokroviteljstvo slavnosti je prevzel
župan zagrebski dr. Amruš — De-
putacija ljublj. Sokola odide s poštnim
vlakom v soboto popoldne. Kdor se
hoče pridružiti deputaciji, še lahko
priglasí svojo udeležbo v soboto dopol-
odne. Tudi ostala slovenska sokolska
društva odposlajo svoje odposlance v
Zagreb. Brežiški Sokol pojde korporat-
ivno.
— **Olepevalno društvo**
v Rožni dolini priredi v soboto
16. t. m. ob 8 uri zvečer v gostilni-
ških prostorih g. Podgorca preda-
vanje o »gagah in običajih starih
Slovancev. K obilni vdeležbi vabi
odbor.
— **Požar** je uničil v Podlipi
pri Vrhniki posestniku Ivanu Bajsarju
hišo, hlev in mlin. Tudi 3 leta so
zgorela. Škode je 7000 K, zavaroval-
nica pa znaša le 1600 K. Zažgal je
najbrž 4letni otrok, ki se je igral v
hlevu z užigalicami.
— **Novomeški akademiki**
prirede na korist podpornim dru-
štvom za slovenske visokošolce v
soboto 16. septembra v prostorih
»Narodnega doma« veselico. Sodelu-
jejo rodoljubne dame in gospodje.
— **Na Uncu pri Raketu**
prirede domači pevci in domača
godba na lok v nedeljo 17. t. m. na
vrtu g. A. Belleta pri ugodnem
vremenu društveni koncert.
— **Sokol v Idriji** namerava
prirediti za rodbine članov narodnih
društev plesne vaje vsako nedeljo
zvečer v veliki čitalnični dvorani.
Poučevalo se bo predvsem besedo,
detvorko, kolo, navadne okrogle in
moderne ples. Svira godba na lok.
Začetek vsakikrat ob 8 uri zvečer.
Prva vaja se vrši v nedeljo 17. t. m.
K obilni udeležbi vabi odbor.
— **Legar.** Iz Hrastnika se
nam piše: Že dalj časa sem razsaja
po naši zakajeni dolini vročinska bo-
lezen ali legar. Sedaj je omejen le na
kemično tvornico in nje neposredno
okolico. Čudimo se, da zbolijo za to
boleznijsko skoro izključno samo tvor-
niški delavci (nad 40.). Višji okrajni
zdravnik Keppa, ki ima povsod svoj
nos zraven in ki vse izvoha, prihaja
neprestano sem, a tu ne more na noben
način najti, kje tiči pravi vzrok glavni
vzrok legarju. Pa zakaj? Mi mu damo
tale nasvet in veselilo nas bo, če bo
kaj pomagal: g. Keppa naj ne gre ob
svojem prihodu v Hrastnik samo popra-
šat v tvorniško pisarno za število bol-
nih, on naj se na svoje oči prepriča,
kaka, naravnost svinjska stanovanja
imajo v velikem številu delavci. To je
škandal, to je zoper vsako
higieno! Nujno pozivljamo v
to poklicana oblasta, da naredi tu
red in prikrbe potrebna sredstva, da
se že vendar neha ta bolezen tako

strahovito razširjati! Ob pri-
liki zopet.
— **Očeta zažgal.** V Běrn-
bachu je delavec Karol Menetiš
prišel prepri s svojim 60letnim oč-
tom. V tem prepriu mu je vrgel
goroče petrolejsko svetilko v glavo.
Svetilka se je razbila in goreči pe-
trolej se je razlil po telesu starčevem,
ki je dobil težke opekline na glavi,
po obrazu, na prsih, rokah in spod-
njem delu telesa. Nečloveški sin je
na to sbežal, a ga je orožništvo
kmalu prijel.
— **Pod vlak** je šla pred cer-
kvijo na Zilici na Korodkem neka
kmetica. Vlak jo je strašno razme-
saril. Bila je takoj mrtva.
— **Tepež in poboj.** V Železni
Kapli na Korodkem so se v nedeljo
zvečer na trgu stekli domačini in
Lahi. Lah si zahodli tri moške na
več mestih. Dva sta takoj obležala
mrtva, tretji je pa smrtonavno
ranjen. Take so posledice ponočnega
pijančevanja!
— **Konja in voz ukradel.**
Celovškemu trgovcu Antonu Will-
nerju je v nedeljo ukradel neznan
tat konja in voz, v katerega je bil
vprežen. Sledovi kažejo, da se je tat
peljal v Velikovec, zato ga upajo
dobiti, ker imajo že nekega 19letnega
ključavničarja na sumu.
— **Dijaki, pozor!** Neki J. D.,
bivši rešalec, se silno rad druži z di-
jaki, ki prodajajo šolske knjige. Znal
si je pridobiti od mnogih dijakov
tako zaupanje, da so mu dali proda-
tiki knjige. Ko jih pa spravi v denar,
ga mesto da bi jim ga odračunal na-
saj, lahkomišleto spravi. Na ta na-
čin je že oškodoval mnogo dijakov
za njihove knjige. — Tudi neka
druga propalica, ki pripoveduje, da
je absolutral filozofijo neke na Hr-
vatskem, se pridružuje dijaškim kro-
gom in pravi, da bo v kratkem
nastopil v Avstriji službo. Pri tem
jim pa tudi izvašlja denar in knjige,
katere potem proda in se lastnikom
več ne prikaže. Navedenec je tako
predrzen, da izkorišča svojo »filozo-
fijo« tudi pri boljših strankah, katere
še je le mogoče, napumpa za pod-
poro. Dotičnik je star že 30 let
in se zna vsakomur prikupiti. Koder
se ta mslolpudnež še prikaže, naj se
mu da brao in takoj naznani policiji.
— **Tatvine.** Služkinji Ceciliji
Kačarjevi je te dni dosedaj še neznan
tat ukradel iz zaprte sobe na Sv.
Martina cesti št. 36 denarnico, v ka-
teri je imela 5 K 80 vin. denarja —
Vozniku Jožefu Kamnarju je bila iz
odklenjene šupe na Sv. Martina cesti
ukradena konjska uprega. Tat jo je
bil prodal nekemu peku in se na ta
način izdal. — Neki stranki je bila
v teku 14 dni iz zaklenjenega pod-
strešja ukradena rjava zimska suknja,
cela, temna, nova obleka, star siv
klobuk, črna, zimska ženska pelerina,
par novih in par starih moških šti-
flakov, par zimskih lahkih črevljev,
volnena ruta, stara črna šerpa, rjav
lodnat dežni plašč s pelerino, mo-
drordec namizni prt s črkama A. J.,
več nogavic in bombaža in dve bluzi.
Tat je še neznan.
— **Orožništvo** je prijelo te
dni prisiljenca Monasa Leandra, ki
je pred nekaj časom od tu pobegnil,
in ga izročilo okrajnemu sodišču v
Alboni. Navedenec je že med tem
časom zopet izvršil neko veliko tat-
vino, a sed bo ušiel v zaporu.
— **Pobalinstvo.** Predsinoč-
njim so neznanj ponodnjaki polomili
in zvilili ograjo pred hišo kamnose-
škega mojstra g. Ignacija Čamernika
v Komenskem ulicah št. 26 in mu s
tem prisadeli znatno škodo.
— **Delavsko gibanje.** Včeraj
se je odpeljalo z južnega kolodvora
v Ameriko 30 Slovencev. 8 Hrvatov
je šlo v Bohinj, 19 jih je pa prišlo
s Pruskega.
— **Izgnubljene in najdene**
reči. Blagajničarka gdč. Ivanka Ga-
brova je izgubila svojo denarnico, v
kateri je imela 7 K denarja. — Neki
gospod je izgubil rjavo denarnico s
3 K. — Neka natakarica je izgubila
denarnico, v kateri je imela 50 K in
znanko za 5 vin. — Gospa Marija
Sikola, trgovčeva soproga, je našla
zastavni listek. — G. Fran Kandare,
jurist, je našel nekaj denarja in ga
oddal na magistratu.
— **Ljubljanske društvena**
godba priredi jutri sveder v hotelu
»Ilirija« (Kolodvorske ulice) dru-
štveni koncert za člane. Za-
četek ob 8. uri. Vstopnina za člane
prosta, nečlani plačajo 40 vin.
— **Poštni parnik »Kroon-**
land« črte »Red Star Linie« v
Antverpnu je 11. septembra srečno
dospel v Newyork.
— **Najnovejše vesti.** —
Kolera na Pruskem. Posamezni
slučaji kolere so se pojavili v Vrati-
slavi, Berlinu in Brombergu. Skupno
je dosedaj šlolelo za kolero 183,
umrlo pa 66 oseb.
— **Potres** v Kalabriji se
že vedno ponavlja. Včeraj jutraj je
bil zopet par sekund trajajoči precej

mošen potres. Tržaško mesto je da-
rovalo za prisadete 6000 K.
— **Na severni tečaj** napravi
novo veliko ekspedicijsko vojvoda Or-
leanski.
— **Morski ropari** so napadli
v Rdečem morju neko angleško in
italijansko ladjo.
— **Vilo Groeb** v Kraljevih
Vinohradih, kjer sta bivala knez
Windischgrätz s soprogo Elizabeto,
je kupilo praško mesto za 1,668 000
kron.
Telefonska in brzojavna
poročila.
Dunaj 15. septembra. Današnja
»Wiener Zeitung« prijavlja
cesarski razpis, s katerim se skli-
čuje državni zbor na dan
26. septembra. Prezidij poslan-
ske zbornice razpošlje še danes
dnevni red prve seje.
Dunaj 15. septembra. »Frem-
denblatt« izjavlja, da je izmišljena
vest, da hoče odstopiti sekcijski
šef Stribral, ker je postal grof
Auersperg vodja trgovinskega
ministrstva.
Praga 15. septembra. Grof
Ferd. Chotek, zastopnik češkega
veleposestva, je odložil svoj državno-
zbornski mandat
Budimpešta 15. septembra.
Seja poslanske zbornice se je za-
čela s tem, da je Fejervary
naznanil demisijo ministr-
stva in prečital kraljevski raz-
pis, s katerim je državni zbor
odgoden do 15. oktobra. Izjavil
je, da je krona še vedno pri-
pravljen sestaviti mini-
strstvo iz koaliranih strank,
če predlože sprejemljiv program.
V debati, ki se je vnela, so govo-
rili Kossuth, Tisza in Appo-
nyi ter dvakrat Fejervary.
Slednji se je koncem drugega svo-
jega govora zbornici priklonil in
je odšel. Za njim je odšla vsa li-
beralna stranka. Zbornica je po-
tem sprejela Kossuthov predlog,
da protestuje proti zopetnemu od-
godenju, na kar se je razšla. Na
hodniku bi se bila minister no-
tranjih del Kristoffy in posl.
Horvath skoro klofotala.
Budimpešta 15. septembra.
Danes se je sešel državni
zbor, a je bil koj odgo-
den do 15. oktobra. Soci-
jalni demokratje so priredili danes
impozantno demonstracijo
za splošno in enako vo-
lilno pravico. Zbralo se je
nad 50.000 socialnih demokra-
tov, ki so korakali po mestu in
se končno ustavili pred parlamen-
tom. Tu so vpili: Živela splošna
in enaka volilna pravica, dol s koa-
licijo. Posebna deputacija je nesla v
parlament peticijo, s katero se
zahteva uvedenje splošne in enake
volilne pravice. Peticijo je podpi-
salo 500.000 delavcev. Socialno
demokratska demonstracija je tra-
jala do 1/12; izvršila se je v redu.
Budimpešta 15. septembra.
Čuje se, da je bivši vodja kleri-
kalne madjarske stranke grof Ivan
Zichy poklican k cesarju.
Carigrad 15. septembra. Vr-
hovni nadzornik in civilni agentje
so preместиili svoj sedež za nekaj
mesecav v Skoplje. — Konzuli
mednarodnih velesil v Mitrovici so
nastopili 14dnevno potovanje po
celem okraju.
London 15. septembra. Pre-
mirje med rusko in japonsko ar-
mado je sklenjeno. Kot japonski
pooblaščenec je pogodbo podpisal
general Vukušima, kot ruski
pooblaščenec general Oranovski.
London 15. septembra. Vest
o mobilizaciji na Norveškem ni
resnična. Norveška je le poslala
nekaj svojega vojaštva stražit na
mejo, dokler se vrše pogajanja
med švedskimi in norveškimi de-
legati.

strjeno in tekoče
Sarg mijo
glicerin
napravljeno iz
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Pomankanje slasti,
motenja v prebavljanju
se najbolj lahko odpravi z rednim pitjem
rogaškega „tempelskega vreleca“. Za sta-
rejšje in kronično stanje te vrste naj se
raje rabi „Styria vrelec“ (močnejši).

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 14. septembra 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	100:55	100:75
4% srebrna renta	100:60	100:80
4% avstr. krona renta	96:85	96:85
4% zлата	119:70	119:90
4% ogrska krona	97:—	97:20
4% zлата	116:—	116:20
4% posojilo dežele Kranjske	50:99	101:—
4% posojilo mesta Splita	100:60	101:60
4% Zadar	100:—	100:—
4% bos. here. žel. pos. 1902	100:90	101:90
4% češka, dež. banka k. o.	100:25	100:55
4% z. o.	100:25	100:70
4% zat. pisma gal. d. hip. b.	100:90	101:85
4% pešt. kom. k. o. s.	100:—	100:—
4% 10% pr.	106:60	107:60
4% zat. pisma Innerst. hr.	100:50	101:50
4% ogrske cen.	100:—	100:80
4% dež. hr.	100:20	101:20
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100:75	101:75
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	99:90	99:90
4% obl. češke ind. banke	99:50	100:—
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	321:—	323:—
4% prior. dol. žel.	101:45	102:45
4% juž. žel. kup. 1/2%	101:45	102:45
4% avst. pos. za žel. p. o.	101:45	102:45

Brežke.

Brežke od 1. 1880/1.	190:90	192:90
„ 1884.	295:75	297:75
„ tizake	166:90	168:90
„ zem. kred. I. emisije	308:—	314:—
„ II.	308:—	311:50
„ ogr. hip. banke	270:—	275:50
„ srbske a. fra. 100:—	105:—	110:—
„ turške	145:75	146:75
„ Brežke	26:25	28:25
„ Kreditne	474:—	483:60
„ Inomoške	78:—	83:—
„ Krakovski	88:25	94:25
„ Ljubljanske	66:—	70:—
„ Avst. rud. križa	54:25	56:25
„ Ogr.	35:—	36:50
„ Radolfovi	62:—	66:—
„ Saleburške	74:—	78:—
„ Dunajske kom.	535:—	545:50

Delnice.

„ Južne železnice	102:60	103:60
„ Državne železnice	674:75	675:75
„ Avst.-ogr. banke delnice	164:—	165:50
„ Avst. kreditne banke	681:50	682:50
„ Ogrske	795:50	796:50
„ Živnostenske	247:75	248:75
„ Premogop. v Mostu (Briz)	677:—	680:50
„ Alpinske montan	542:—	543:—
„ Praške žel. ind. dr.	275:50	276:50
„ Rima-Muranyi	554:50	555:50
„ Trbovljske prem. družbe	290:—	300:—
„ Avst. orožne tovr. družbe	560:—	566:—
„ Češke sladkorne družbe	160:—	160:25

Valute.

„ C. kr. eskin	11:36	11:40
„ 20 franki	19:11	19:14
„ 20 marke	23:45	23:54
„ Sovereigns	23:95	24:03
„ Marko	117:30	117:50
„ Laški bankovci	95:35	95:55
„ Rublji	253:50	254:50
„ Delarji	4:84	5:—

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 14. septembra 1906.

Termin.

Pšenica za oktober	za 100 kg. K	15:76
Pšenica „ april 1906	„ 100 „	16:46
Riž „ oktober	„ 100 „	12:76
Koruzna „ maj 1906	„ 100 „	13:12
Oves „ oktober	„ 100 „	11:94

Efektiv.
Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.
Vidna ud. morjem 306-2. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
14.	9. zv.	733.9	18.7	brezvetr.	jasno
15.	7. zv.	733.8	14.0	sl. jug	megla
„	2. pup	733.3	26.4	sl. jvzhod	jasno

Srednja večerajšnja temperatura: 18.9°
normale: 15.0°. — Padavina v mm 0.0

Išče se 2880-7
učitelj ruščine
za privatni pouk, dvakrat po 2 uri na teden. — Ponudbe pod naslovom „Ruščina“ na upravništvo „Slov. Nar.“

Za gg. učitelje!
Izšel je lično vezan, jako praktičen
učiteljski koledar
z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osobja na Kranjskem, Juž. Štajerskem in Primorskem, z osebnim staležem kranjskega ljudsko-šolskega učitelstva in z ročnim zapisnikom za šolsko leto 1905/06. Sestavil učitelj v Ljubljani. 2808-2

Cena: Za 75 učencev 70 h, za 100 učencev 80 h, za 125 učencev 90 h, za 150 učencev 1 K.

Naroča se pri založniku in tiskarju
Iv. Pr. Lampretu v Kranju.

Važno za vsako gospodinjstvo!
Če hočete žgano kavo z velearomatičnim okusom, močjo in izdatnostjo, kupujte samo žgane kave, ki spajajo vse te vrline, namreč kave
Prve ljubljanske velike pražarne za kavo
KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“.

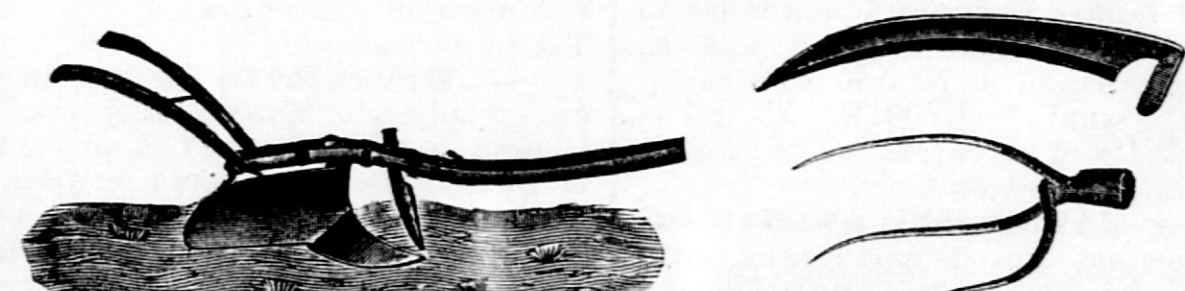
Mladega urarskega pomočnika
sprejme takoj Ludovik Potočnik, urar v Idriji. 2923-3

Spretna kontoristinja
slovenščine in nemščine popolnoma vešča, z lepo pisavo in prakso, išče službe.
Ponudbe pod „Kontoristinja“ na uprav. „Slov. Naroda“. 2909-2

Šivalni stroj
(Weller-Wilson)
se proda za 8 kron.
Vpraša se na Karlovski cesti št. 22, II. nadstr., desno. 2948

Firma J. Giontini v Ljubljani
Francovo obrežje št. 25
priporoča p. n. občinstvu k začetku šol svojo veliko zalogo vseh
šolskih potrebščin in šolskih knjig
Dalje priporoča po znižanih cenah
šolske knjige za srednje šole v nemškem jeziku
dokler bo kaj zaloge, in pa 2946-2
risalno orodje, šolske torbe, nosilnike za knjige, jermena, šolske mape, noteze, peresnike itd. itd.

Ernest Hammerschmidta naslednik
MADILE, WUTSCHER & Ko.
trgovina železnin in kovin
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.
Velika zaloga 3496-32
poljedelskih strojev in orodja.

Učne knjige
za vse srednje in ljudske šole
v najnovejših odobrenih izdajah,
pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine
v najboljši kakovosti in po zmernih cenah
priporoča
L. SCHWENTNER
v Ljubljani 2830 7
Prešernove ulice št. 3.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 31,865,386-80 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737,159-57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseslovensko narodno upravo.
Vsa posojila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gospodskih ulicah št. 12.

Pristni dobri brinjevec
se dobi pri 2332-18
L. SEBENIKU v Sp. Šiški.
Jutri, v soboto, 16. t. m. zvečer 2960
velik vojaški KONCERT
v hotelu „Južni kolodvor“.
Začetek ob 8. zvečer.
Vstopnina prosta.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnanstvo drž. železnice v Beljaku.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.
ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m. ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 07 m. zjutraj obojni vlak v Trbiž od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijane v. Hebr, Francove v. Karlove v. Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj, Solnograd, Inomost, Bregenc, Zeneva, Pariz. — Ob 3. uri 15 m. popoldne obojni vlak v Podnart-Kropo, samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 3. uri 58 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane v. Hebr, Francove v. Karlove v. Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri 10 m. ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Obojni vlaki. Ob 7. uri 17 m. zjutraj obojni vlak v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m. zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m. zjutraj obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. raz.). Inomost, Franzensfeste Solnograd Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m. zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m. dopoldne obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Karlove v. Hebr, Marijane v. Prago (Praga-Ljubljana direktni voz I. in II. razreda), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, smohor, Pontabel. — Ob 4. ur 29 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m. zvečer obojni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Franzensfeste, Karlovi varov Heba, Mar. varov, Plzna Budejovic, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal od Inomosta in Solnograda. — Ob 9. uri 5 m. zvečer iz Lesce Bleda samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 10. uri 40 m. zvečer obojni vlak iz Trbiža od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 8. uri 44 m. zjutraj obojni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 10. uri 59 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Knjigarna Kleinmayr & Bamberg
v Ljubljani, Kongresni trg 2
priporoča svojo
popolno zalogo
vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. drž. gimnaziji, c. kr. drž. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljsku, na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih
šolskih knjig
najnovejših izdaj v sešitkih in stanovitnih šolskih vezbah po najnižjih cenah.
Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajo zastoj. — Ljubljanski šolski koledar 2 vin. 2899-5

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI : : : : :
POEZIJE
DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR
ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA 6 K 40 H, V USNU VEZANA 9 K. LJUDSKA IZDAJA 1 K, V PLATNU VEZANA 1 K 40 H. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG V LJUBLJANI. : : : DOBIVAJO : : : SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH. : : :

„Švicarija“.
v nedeljo, dne 17. septembra ob polu 4. popoldne
KONCERT
vojaške godbe.
Vstopnina 40 vinarjev.
V rondo brez vstopnine.
K mnogobrojni udeležbi vabi
2959-1
I. KENDA.